

Vergaderjaar 2011–2012

29 683

Dierziektebeleid

Nr. 110

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN,
LANDBOUW EN INNOVATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 december 2011

In het Q-koorts debat van 12 januari 2011 (Handelingen II, 2010/11, nr. 38, items 3 en 6) heb ik toegezegd mijn visie te geven op de dierziekte risico's in de paardenhouderij en mijn aanpak hieromtrent.

Dit sluit aan bij de acties uit de Nationale Agenda Diergezondheid (NAD), die de sector recent heeft uitgewerkt in een eigen gezondheidsagenda. In de bijlage treft u de Sectoragenda Infectieuze Ziekten Paard van de Sectorraad Paarden (SRP) aan, zoals deze op 10 november 2011 aan mij is aangeboden op de Dag van het Gezonde Paard te Lelystad.¹

Rol van de overheid

De overheid heeft een belangrijke rol als het gaat om bestrijdingsplichtige ziekten. Bij paarden is dit Afrikaanse paardenpest (APP). Voor de overheid is het goed voorbereid zijn op een mogelijke uitbraak van Afrikaanse paardenpest daarom van groot belang. In 2012 zal ik mij in dat verband richten op vaccinontwikkeling en het oefenen van een uitbraak van APP. De aanpak van handelsziekten en bedrijfsgebonden aandoeningen, zoals West-Nile virus en equine infectieuze anemie is een verantwoordelijkheid van de sector, waarbij nauw wordt samengewerkt met de overheid. In de Sectoragenda Infectieuze Ziekten Paard doet de sector een aantal oproepen aan de overheid. Bijvoorbeeld om mee te denken over de mogelijkheden voor uitsluitingdiagnostiek, waarbij een houder laagdrempelig een verdenking kan laten onderzoeken. Dat zal ik oppakken. Daarnaast vraagt de sector om een gezamenlijke Europese aanpak. Ook daarvoor zal ik me inzetten.

Voorkomen is beter dan genezen

De sectoragenda geeft een overzicht van de belangrijkste gezondheidsproblemen en dreigingen in de paardensector, met een aanpak daarvoor. De sectoragenda legt sterk de nadruk op preventie. Insleep van ziekten voorkomen is immers beter dan genezen.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Monitoring is, naast handhaving van Europese gezondheidsregelgeving en internationale handelsafspraken, een belangrijk instrument om snel zicht te krijgen op de introductie van nieuwe ziekten.

Voor zowel handhaving als monitoring is een sluitende identificatie en registratie (I&R) van paarden noodzakelijk. Ongecontroleerd transport van paarden kan hiermee worden aangepakt en monitoringsuitslagen kunnen gekoppeld worden aan locaties van paarden in Nederland, waarmee een gedegen risicoanalyse mogelijk wordt. Over de voortgang van I&R Paard heb ik u in de verzamelbrief moties en toezeggingen dierhouderij separaat geïnformeerd.

Monitoring

Kennis over de prevalentie van een dierziekte en over de factoren die van invloed zijn op de verspreiding hiervan zijn van belang voor het te voeren diergezondheidsbeleid. Ik vind het dan ook een goede zaak dat één van de eerste stappen in deze agenda gericht is op het opzetten van een monitoring. Monitoring is een belangrijk instrument voor een snelle signalering van nieuwe dierziekten. Via een actieve monitoring zal specifiek gezocht worden naar West Nile-virus en equine infectieuze anemie. Met de passieve monitoring in de vorm van een helpdesk voor dierenartsen wordt daarnaast een vinger aan de pols gehouden. Zo kunnen snel in Nederland opkomende ziekten of ziektebeelden aan het licht komen (early warning). Hiermee geeft deze monitoring ook invulling aan de witte vlek ten aanzien van paardenziekten met een zoönotisch karakter. Invulling hiervan is toegezegd in de reactie op het rapport «Emerging Zoönosen» van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (TK 29 683, nr. 60). Deze monitoring is daarmee niet alleen voor de paardensector maar ook voor de overheid een belangrijk instrument. De overheid en de sector zullen de jaarlijkse kosten voor deze monitoring op 50–50 basis verdelen.

Preventie

Om de dierziekte risico's die gepaard gaan met het transporteren van paarden te minimaliseren is bij internationaal transport een gezondheids-certificaat vereist. Ieder paard dient voor import gezond verklaard te worden door een officiële dierenarts. Per land worden, afhankelijk van de risico's in betreffend land, eisen gesteld aan de gezondheidsstatus van het land van herkomst of van het individuele dier. Een uitzondering hierop zijn de vrijhandelszones. Om het transport van paarden te vergemakkelijken kan binnen een vrijhandelszone bij tijdelijk transport (<10 dagen) de veterinaire controle achterwege blijven. Het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Frankrijk kennen een vrijhandelszone en ook Nederland heeft sinds 2009 een vrijhandelszone met België en Luxemburg. Maatregelen ter preventie van de insleep van ziekten richten zich op de handhaving van handelsafspraken en EU-regelgeving.

In Nederland worden geïmporteerde dieren vanuit een andere EU-lidstaat steekproefsgewijs gecontroleerd op de plaats van bestemming. Alle dieren die worden geïmporteerd vanuit landen buiten de EU, worden gecontroleerd aan de grens in de haven of luchthaven van binnenkomst. Ook als de bestemming een slachthuis is worden alle dieren gecontroleerd. Op basis van een risicoanalyse kan de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) intensiever op de invoer van dieren en producten uit dat land controleren, bijv. wanneer in een land een besmettelijke dierziekte heerst. Tot slot kan ook de EU extra maatregelen opleggen.

Illegaal transport, waarbij een paard niet gekeurd is voor transport, vormt een risico.

Om dit risico zoveel mogelijk te beperken is naast handhaving ook het vergroten van het bewustzijn een belangrijk aandachtsgebied. Hiermee wordt men zich bewust van het risico van het zonder gezondheidscontrole invoeren van paarden voor zowel zichzelf als voor de gehele sector en ontstaat binnen de sector een sociale controle hierop. De Sectoragenda Infectieuze Ziekten Paard zelf is een goed voorbeeld van het creëren van dit bewustzijn. Daarnaast zullen de hippische organisaties zelf meer voorlichting over infectieuze ziekten geven. De websites en verenigingsorganen van de samenwerkende paardenorganisaties zijn hiervoor een effectief instrument. Ook op de Dag van het Gezonde Paard is een begin gemaakt met de bewustwording ten aanzien van ziekten en hun insleep risico's.

Tot slot

Met de Sectoragenda Infectieuze Ziekten Paard heeft de SRP een eerste goede stap gezet in de richting van een gezonde toekomst voor de paardenhouderij in Nederland. De komende jaren zal besteed worden aan de verdere uitwerking hiervan.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker